

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ

04070, м. Київ, вул. П.Сагайдачного, 4, тел. 485-17-76, факс 425-35-58
E-mail: post@dasu.gov.ua, код ЄДРПОУ № 40165856, ISO 9001:2015

№ _____

На № _____

від _____

Народному депутатові України
Романові ГРИЦУКУ

hryshchuk@rada.gov.ua

Шановний пане Романе!

Державна аудиторська служба України розглянула Ваше депутатське звернення від 07.08.2024 б/н (вх. від 08.08.2024 № 01-22953-2024) щодо проведення перевірки закупівлі послуг з видання підручників, здійснених Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти» (далі – ДНУ ІМЗО) шляхом укладання договорів без використання електронної системи з ТОВ «Видавництво Атлант» та за завищеними цінами, і повідомляє.

Держаудитслужба відповідно до Плану проведення заходів державного фінансового контролю Державної аудиторської служби України на II квартал 2023 року провела державний фінансовий аудит виконання Міністерством освіти і науки України (далі – МОН України, Міністерство) бюджетних програм щодо здійснення методичного та аналітичного забезпечення діяльності закладів освіти, загальнодержавних заходів у сфері освіти, Фонду розвитку закладів фахової передвищої та вищої освіти (Фонду розвитку закладів вищої освіти) та «Вища освіта, енергоефективність та сталий розвиток» за період з 01 січня 2020 року по 31 березня 2023 року.

Під час аудиту досліджено питання використання бюджетних коштів на забезпечення підручниками здобувачів загальної середньої освіти, процедура закупівлі яких здійснювалася ДНУ ІМЗО як розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня.

Зокрема, встановлено, що під час проведення закупівлі послуг з видання підручників ДНУ ІМЗО користувався механізмом, визначеним Порядком забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 січня 2019 року № 41, пунктом 3 якої

ДОКУМЕНТ СЕД Держаудитслужба АСКОД

Сертифікат [26B2648ADD3032E1040000007569350023DEAB00](#)

Підписувач [Басалаєва Алла Валентинівна](#)

Дійсний з [09.11.2022 0:00:00](#) по [08.11.2024 23:59:59](#)

Державна аудиторська служба України

000300-11/9999-2024 від 14.08.2024

передбачено, що видання підручників (крім електронних) та посібників здійснюється за результатами конкурсних відборів, що організовуються МОН України, та зважаючи на договори, укладені з особами, яким належать виключні майнові права на такі підручники та посібники. Оскільки згідно зі статтею 6 Закону України «Про авторське право і суміжні права» підручники та посібники є об'єктами авторського права, відповідно на підставі законів України «Про авторське право і суміжні права» та «Про видавничу справу» автор або авторський колектив мають право самостійно визначати видавництво, що буде здійснювати видання його твору.

Отже, зважаючи на вимоги законодавства щодо захисту авторських прав, захисту прав інтелектуальної власності, придбання підручників та посібників здійснюється ДНУ ІМЗО у видавництвах, що мають виключні майнові права на використання підручників та посібників, шляхом укладення договору про закупівлю без застосування відкритих торгів.

Водночас результати проведеного аудиту засвідчили, що відсутність належного контролю Міністерства та нормотворчої діяльності в частині процесу забезпечення підручниками здобувачів загальної середньої освіти негативно впливало на досягнення цілей і завдань, поставлених перед МОН України в цій частині.

Зокрема, непрозорий процес конкурсного відбору підручників та посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти призвів до їх друку у кількості, що перевищує потребу, або навпаки, не задовольняє реального попиту, і створив передумови для втрати доходів на суму 4741,5 тис. грн, неефективного використання бюджетних коштів на суму 3942,0 тис. гривень.

Формальний підхід до проведення експертизи підручників та посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти призвів до видання підручників «низькорейтингових», з недоречним змістом, історичними неточностями і, як наслідок, до неефективного використання бюджетних коштів на суму 15142,6 тис. гривень.

Через ідентичність мов національних меншин (румунська та молдовська мови) видання підручників молдовською мовою, середня вартість якого у понад 4 рази більша за вартість підручника румунською мовою, призвело до неефективного використання бюджетних коштів на суму 1863,4 тис. гривень.

Наслідком неефективного управлінського рішення МОН стало придбання ДНУ ІМЗО українсько-російського та російсько-українського словників за відсутності реальної потреби у них, на що неефективно спрямовано 3757,1 тис. грн бюджетних коштів.

Проведеним аудитом встановлено, що фактичні витрати видавництв та поліграфічних підприємств на видання підручників, які застосовують норми витрат матеріалів, затверджені ще 1986 року, залишаються поза контролем Міністерства та ДНУ ІМЗО. Як наслідок, необґрунтовані витрати бюджетних коштів становили 31335,7 тис. гривень.

Окремо, слід зазначити, що поліграфічні підприємства, які переважно є приватними структурами, у процесі проведення в них під час аудиту збору інформації не надали Держаудитслужбі підтвердних документів щодо документального підтвердження виду, обсягу і якості операцій та розрахунків з видавництвами, фактичного використання (списання) матеріалів на друк, наявного у них типу обладнання тощо.

Зважаючи на зазначене, Держаудитслужба рекомендувала МОН України забезпечити оптимізацію витрат бюджетних коштів на видання підручників і посібників шляхом зобов'язання видавництв та/або поліграфічних підприємств надавати під час проведення ДНУ ІМЗО переговорної процедури закупівель документів, що підтверджують визначення вартості їх послуг.

Однак наразі Міністерство не забезпечило їх упровадження у процес видання та придбання підручників ДНУ ІМЗО без використання електронної системи закупівель, що, відповідно, не сприяє ефективному використанню бюджетних асигнувань.

Зважаючи на зазначене, просимо посприяти реалізації вказаних рекомендацій Держаудитслужби.

Водночас повідомляємо, що Держаудитслужба врахує зазначену у Вашому депутатському зверненні інформацію під час планування чергових заходів державного фінансового контролю в державній науковій установі «Інститут модернізації змісту освіти».

З повагою

Голова

Алла БАСАЛАЄВА